

Craiova - Mănăstirea Gura Motrului

Descriere

Mănăstirea Mraconia

Descriere

Hram: „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și „Sfânta Treime”

Localizare/adresă: la ieșirea din Golful Mraconia, județul Mehedinți

Drum de acces: DN 57, asfalt stare bună

Scurtă prezentare: Situată în apropierea orașului Orșova, mănăstirea Mraconia își are, după unele păreri, începuturile în secolul al XI-lea, în timpul voievozilor Glad și Ohtum. Apare menționată în izvoarele istorice înainte de sfârșitul veacului al XIV-lea. În 1453, din pricina incursiunilor turcești, călugării au fost nevoiți să părăsească așezământul. Între 1521-1523, banul Severinului, Nicola Gârlișteanu, soția sa, Anca, și fiica lor, Irina, soția banului Ubul și fata acestora, Nasta, au re-ctitorit mănăstirea. Chiar și așa, s-a ruinat repede din cauza numeroaselor incursiuni turco-tătare. Între 1658-1665, a fost din nou reparată de călugări, sprijiniți de localnici. În timpul războaielor dintre turci și austrieci, purtate între 1670-1682, a suferit numeroase pagube (în 1682 a fost incendiată de martașii). În anul 1690, sunt consemnate primele încercări de „convertire” la catolicism a călugărilor de la Mrăcunea. În 1715, o ceată de turci a ucis aproape toți călugării (scapă doar unul singur). În 1738, a fost arsă de trupele austriece, iar în 1788, a fost pustiită de turci. În 1934, prin strădaniile episcopului Caransebeșului, Vasile Lazarescu și ale protopopului Iosif Câmpianu din Orșova, s-a ridicat o nouă biserică din cărămidă arsă, în formă de cruce și acoperită cu tablă, dar rămasă multă vreme neterminată. În primele două decenii ale regimului comunist a funcționat ca biserică de mir. În 1968, ca urmare a lucrărilor efectuate la hidrocentrala Porțile de Fier I, vechea biserică a fost acoperită de apele Dunării. Actualul așezământ a fost zidit după 1989, pe un nou amplasament, redevenind așezământ monahal în 2007.

Harta

Mănăstirea „Sfânta Ana”

Descriere

A fost ctitorită de ziaristul Pamfil Șeicaru (1894-1980), între anii 1936-1939, pe baza unui proiect al arhitectului bucureștean Ștefan Peterneli. Din cauza unor neînțelegeri ivite între ctitor și episcopul Vasile Lazarescu (viitorul mitropolit al Banatului), sfințirea viitoarei mănăstiri de maici cu hramul „Sfânta Ana” (după numele mamei ctitorului) a fost amânată. Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial și apoi instaurarea regimului comunist au făcut ca mănăstirea să rămână nesfințită până la 2 decembrie 1990. Între 1993-1997, mănăstirea a fost supusă unor lucrări de restaurare. Arhitectura mănăstirii se înscrie în maniera vechilor noastre biserici de lemn, cu inerentele modernizări aduse stilului rustic tradițional românesc. Așezământul are forma literei „U”, în centru aflându-se biserica, în plan trilobat și turlă centrală; pe cele două laturi se găsesc chiliile care, împreună cu biserica, închid o curte interioară. În anii '70 ai secolului al XX-lea, pictura a fost acoperită cu un strat de var, azi păstrându-se în forma originală doar în turn. Catapeteasma, sculptată în lemn de tei (strămutată în anul 1947, la mănăstirea Timișeni comuna Șag, jud. Timiș), ca și celelalte sculpturi în lemn (inclusiv troițele distruse de comuniști în anii 1960-1965) au fost executate de frații Popa din București.

Harta

Mănăstirea Vodița

Descriere

A fost una dintre primele așezăminte monahale cu viață de obște ridicate pe meleaguri românești, fiind prima ctitorie a Sfântului Nicodim din țara noastră. A fost ridicată pe ruinele unui așezământ mai vechi, probabil din vremea lui Litovoi (mort în 1273). Actul de fundație al mănăstirii datează din 1374; se presupune însă că era gata de târnosire în preajma anului 1369. După alte păreri, zidirea a început în primăvara sau vara anului 1370, zugrăvirea făcându-se în 1371 ori în 1372. La zidirea ei au contribuit atât domnitorul Țării Românești, Vlaicu Vodă (1364-1377), cât și cneazul Lazăr al sârbilor (1371-1389). Aici a trăit un timp Sfântul Nicodim. O vreme stăreția Vodiței și Tismanei a fost deținută de aceeași persoană. Vodița a avut o existență zbuciumată din cauza condițiilor politice; situat în apropierea regatului maghiar catolic, Banatul Severinului a fost cucerit, în mai multe rânduri, de unguri. Sfântul locaș a avut mult de suferit de pe urma acestor cotropiri, propaganda catolică îngrădind existența Vodiței. Ultima dată a fost amintită în hrisovul lui Radu cel Frumos, din 10 iulie 1464. Pe la începutul secolului al XVI-lea, Vodița a fost jefuită, arsă și dărâmată de turci. Între 1662-1667, câțiva monahi de la Vodița merg după ajutoare în Rusia. La începutul secolului al XVIII-lea, călugării Tismanei au încercat să rezidească sfântul locaș. S-a ruinat definitiv din pricina frecventelor războaie dintre austrieci și turci. După 1990, prin strădaniile starețului Nicodim Nicolăescu, actualul episcop al Severinului și Strehaiei, mănăstirea a fost reînființată, primind hramul Sfântul Antonie cel Mare, pe care l-a avut, se pare, încă din timpul Sfântului Nicodim. Biserica este construită din lemn, în stil maramureșean și a fost târnosită în anul 2001.

Harta

Mănăstirea Baia de Aramă

Descriere

A fost zidită, potrivit tradiției, la îndemnul și cu ajutorului domnitorului Constantin Brâncoveanu, de Milco Băiașul, vătaful minerilor din localitate, sprijinit de Cornea Brăiloiu, marele ban al Olteniei. Zidirea bisericii a început la 22 mai 1699, fiind ridicată într-un singur an (1700). Totuși, din cauza întârzierii zugrăvelii și a lipsei banilor, biserica a fost sfințită abia la 7 mai 1703. Se presupune că aici a existat o mănăstire mai veche, fiind deci vorba de o rezidire. Schitul Baia de Aramă (uneori apare în documente ca mănăstire) a fost închinat, înainte de 1718, mănăstirii Hilandar de la Muntele Athos (probabil chiar de Milco Băiașul, sârb de neam). Așezământ de călugări, Baia de Aramă rămâne în istorie și prin implicarea în Revoluția de la 1848, egumenul Gherasim, stareț al mănăstirii încă din 1832, fiind un fervent susținător al mișcării pașoptiste. În urma secularizării din 1863 ctitoria lui Milco Băiașul a devenit biserică de mir. A fost reînființată în 2008, ca așezământ de maici. Din vechea ctitorie de odinioară se mai păstrează biserica și urme din zidul înconjurător al mănăstirii, ridicat, probabil, la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Pictura executată de zugravii Neagoe și Partenie (ultimul fiind ieromonah la Tismana), ne înfățișează și azi chipurile ctitorilor: Milco Băiașul, Mara, soția sa, cei patru fii ai lor (Milco, Gheorghe, Nicolcea și Semen) și familia marelui ban Cornea Brăiloiu: soția Stanca și cei doi fii ai lor, Barbu și Constantin. Toți aceștia sunt zugrăviți pe pereții bisericii din Baia de Aramă alături de domnitorul Constantin Brâncoveanu.

Harta

Mănăstirea Cerneți

Descriere

Multă vreme de-a lungul istoriei, satul Cerneți a fost un motiv de neînțelegeri; boierii Buzești (și nu numai), mănăstirile Govora și Tismana și, mai târziu, Cozia au reclamat dreptul lor asupra satului. În vreme ce egumenii și boierii își căutau dreptatea la banul Craiovei, domnitorul Mihnea Vodă (1658-1659) a început la Cerneți ctitorirea unei mănăstiri. Lucrarea a fost continuată pe cheltuiala lui Grigore Ghica (1660-1664), fiind terminată înainte de 9 noiembrie 1662. În anul 1663, mănăstirea Cerneți a fost închinată mănăstirii Tismana. În timpul domnitorilor Șerban Cantacuzino (1678-1688) și Constantin Brâncoveanu (1688-1714), mănăstirile Tismana (al cărei metoc era mănăstirea Cerneți), Govora și Cozia au încercat să dobândească moșia și satul Cerneți. Deși la 22 octombrie 1702 disputa dintre cele trei mănăstiri a luat sfârșit, ajungându-se la o înțelegere, obștea mănăstirii Cerneți nu va avea liniște, în principal datorită pretențiilor Tismanei de a încasa mai toate veniturile obținute de mănăstirea mehedințeană. Astfel, la 25 mai 1714, domnitorul Ștefan Cantacuzino (1714-1716) îngăduia egumenului Tismanei „să scoată pe popa Stoica de la biserica domnească din Cerneți” pentru că acesta nu-și achitase obligațiile financiare. La 18 aprilie 1716, episcopul Damaschin al Râmnicului cerea mănăstirii Cerneți să-și plătească dărilor, preoții fiind amenințați cu caterisirea. Împotrivirea a continuat tot secolul al XVIII-lea. Cu acest prilej, la 13 iunie 1752, marele ban Barbu Văcărescu, făcea o cercetare amănunțită asupra moșiilor Balta Verde și Batoți ale mănăstirii Cerneți. Este ultima dată când se mai face referire la așezământul monahal de la Cerneți, după această dată se va vorbi doar despre biserica de la Cerneți. Cauza principală a desființării așezământului monahal a fost lipsa unei averi sigure care să-i permită supraviețuirea. Biserica a fost refăcută în perioada 1784-1794. În 2005 așezământul a fost reînființat ca mănăstire de călugărițe. În 2007 au început lucrările de construcție a dependințelor.

Harta

Mănăstirea Strehaia

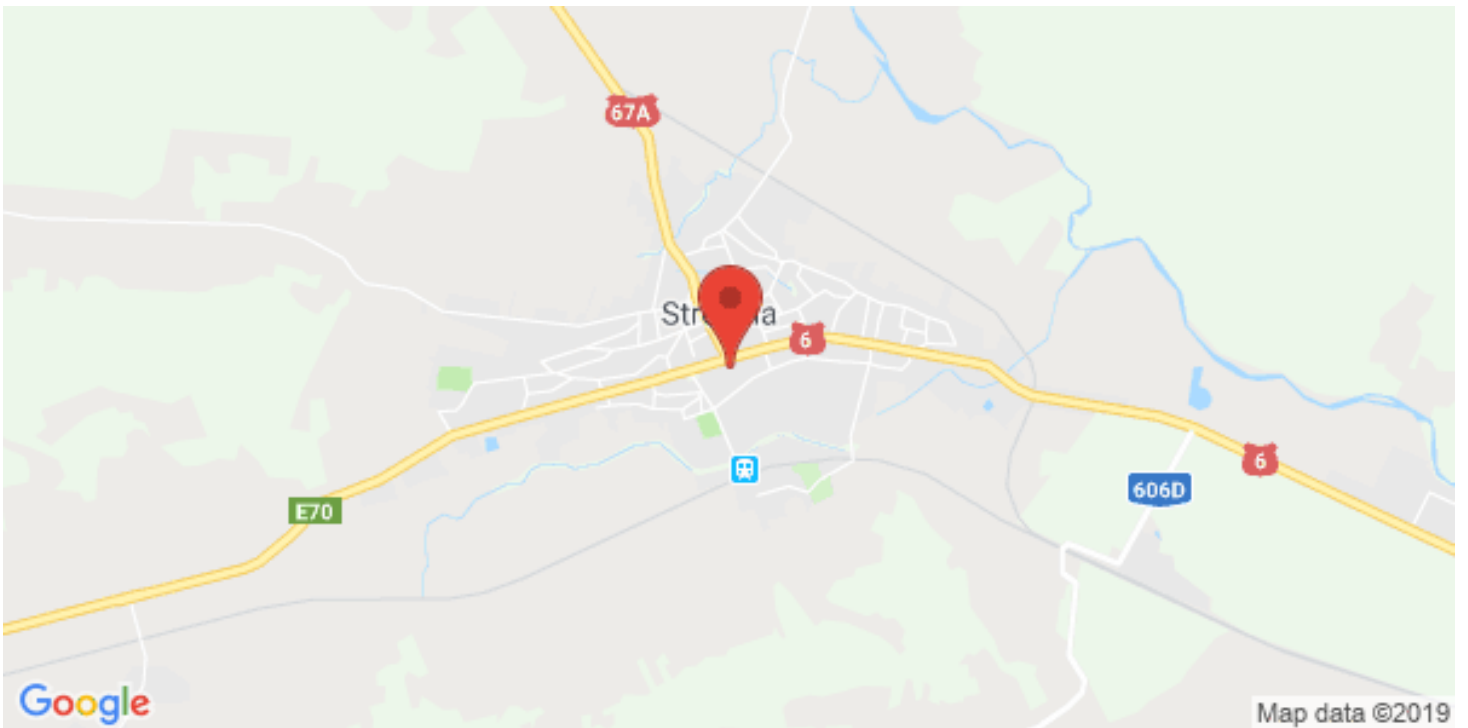
Descriere

Biserica mănăstirii Strehaia, contrar regulii generale care cere ca bisericile să fie îndreptate cu altarul spre est, este orientată cu 42 de grade spre sud. Acest fapt se pare că se datorează fie unei erori de proiectare, fie a fost în mod intenționat construită așa. În urma lucrărilor de restaurare executate în 1963, s-a ajuns la constatarea că locuința feudală și biserica aparțin unor etape de construcție deosebite, casa fiind datată în prima jumătate a secolului al XVI-lea, în epoca de glorie a boierilor Craiovești, iar biserica împreună cu zidul de incintă puternic întărit, cu chiliile și celelalte clădiri mănăstirești, din vremea domniei lui Matei Basarab, mai precis în jurul anul 1645. S-a mai stabilit, de asemenea, că nici casa, nici biserica și nici celelalte clădiri nu au fost precedate de vreo altă fază de construcție. La începutul secolului al XVI-lea, probabil prin anul 1510, a fost ridicat la Strehaia un sediu al Băniei Olteniei, confirmat documentar în vremea lui Vlad Călugăru, printr-un document din 16 mai 1589. În secolul al XVII-lea, domnitorul Matei Basarab reface casa (ridicată cu mai bine de un secol în urmă), construiește în același loc o biserică, chiliile, anexe și un zid de apărare. În ceea ce privește motivele care l-au determinat pe Matei Basarab să transforme în mănăstire ctitoria concepută inițial ca o curte tipic boierească, majoritatea istoricilor este de părere că domnitorul muntean a urmat exemplul lui Vasile Lupu, domnitorul Moldovei care, în jurul anului 1640, a prefăcut în mănăstire Cetatea Neamțului spre a nu fi nevoit să o dărâme, așa cum cereau turcii. Probabil, tot din aceleași motive și Matei Basarab a preferat să prefacă în mănăstire o curte boierească și nu să o dărâme. La nevoie, mănăstirea putea servi și ca cetate de apărare. În a doua jumătate a secolului al XVII-lea a fost adăugat un pridvor și de asemenea, a fost lărgită casa. În 1693, egumenul Silvestru ridică un zid împrejmuit din piatră. Între 1716-1718, la mănăstirea Strehaia s-a construit de către austrieci (aflați în război cu turcii), la o distanță care varia între 10 și 50 m, o fortificație pentagonală de pământ cu val și șanț, cu bastioane semicirculare în colțuri care înconjurau incinta de zid a mănăstirii. Un moment important în trecutul mănăstirii Strehaia s-a petrecut în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, atunci când domnitorul Grigore Ghica (februarie 1672 - noiembrie 1673) a înființat cea de-a treia episcopie a Țării Românești, este drept cu o existență scurtă, de circa șase ani (1673-1679). A avut în fruntea sa un singur episcop, Daniil. Toți egumenii și călugării de la mănăstirea Strehaia nu au avut parte de-a lungul timpului de vremuri prea liniștite. Turcii, austriecii și apoi iarăși turcii au stricat de nenumărate ori liniștea așezământului monahal. În anul 1821, în drumul său spre

București, Tudor Vladimirescu a întărit mănăstirea Strehaia, așa cum făcuse și la Tismana și Gura Motrului, dându-i rolul unei cetăți de apărare. Implicarea lăcașului monahal în Revoluția de la 1821, pare să fi avut urmări nefaste pentru monahii de aici, care, de teama represaliilor, probabil, au părăsit mănăstirea. Așezământul este supus unor reparații capitale, fiind zugrăvit din nou, după 118 ani, atât în exterior cât și în interior. Sunt refăcute toate chiliile, casele, fântâna, grajdurile și acoperișul. În 1846, imobilele acestui lăcaș, biserica și anexele se aflau într-o stare deplorabilă. Viața monahală a încetat în anul 1864, după legea secularizării averilor mănăstirești, când vechea mănăstire de la Strehaia devine biserică de mir. În 1925, lăcașul a căzut pradă hoților care au furat aproape tot. Și după instaurarea regimului comunist, mănăstirea a avut de suferit, în anul 1957, slujbele fiind interzise. Au fost totuși inițiate lucrări de renovare (începând cu 1957). Până în 1990, mănăstirea a fost organizată ca muzeu. Abia după înlăturarea regimului comunist, străvechea ctitorie a boierilor Craiovești redevine așezământ monahal. Mănăstirea Strehaia face parte din categoria mănăstirilor fortificate, fiind prevăzută cu ziduri puternice de apărare. Incinta este formată din patru laturi, având formă de dreptunghi, spre mijloc găsindu-se biserica. Întrarea în incinta mănăstirii se face pe sub un turn ce pare că veghează încă la liniștea strehăienilor. În partea dreaptă se găsesc chiliile iar în stânga foișorul ce a servit cândva ca punct de observație. Biserica poate fi considerată una din ultimile creații artistice originale ale școlii muntenești din secolul al XVII-lea, având trei părți: altar, naos și pronaos la care se adaugă pridvorul, o creație ulterioară, din timpul lui Constantin Brâncoveanu (1693). În ce privește pictura, se disting două straturi diferite. Primul, poate cel original, este foarte îngrijit, iar cel de-al doilea pare a imita vechea iconografie cu diferențe de dimensiuni și nuanțe. Acesta datează probabil din anul 1826. În partea stângă a naosului se găsesc portretele lui Matei Basarab și al doamnei Elena iar în dreptul ușii sunt pictați ctitorii Barbu Craiovescu și „*Jupan Pârvu biv Vel Vornic*”. Figuri ale unor binefăcători ai sfântului lăcaș sunt pictate și în pronaos.

Harta

Mănăstirea Gura Motrului

Descriere

Tradiția îi atribuie Sfântului Nicodim de la Tismana și întemeierea acestei mănăstiri, cunoscută azi sub numele de Gura Motrului. În același loc, Harvat Logofătul va înălța o mănăstire înainte de 15 ianuarie 1515. De-a lungul timpului, locașul s-a năruit și a dispărut, astfel că actuala biserică a mănăstirii a fost zidită în timpul lui Matei Basarab, în anul 1653, de către Preda Brâncoveanu, bunicul voievodului Constantin Brâncoveanu, probabil pe urmele celei vechi. Sfântul locaș nu a fost terminat însă în totalitate, căci zugrăveala s-a realizat abia în anii 1702-1705, prin grija lui Constantin Brâncoveanu. În secolul al XVIII-lea, mănăstirea a cunoscut o perioadă de regres. Turcii au continuat să facă rău sfântului locaș, expedițiile de jaf venite din sudul Dunării (mai ales între 1719-1738, când Oltenia s-a aflat sub stăpânire habsburgică) ajungând adesea până la mănăstirea Gura Motrului). Nici după 1738, mănăstirea nu s-a bucurat de prea multă siguranță, așa cum arată un document din 12 noiembrie 1792, potrivit căruia mănăstirea Gura Motrului avea depuse documentele moșiilor sale la mănăstirea Hurezi. Mai multe cutremure, incendii, dar și implicarea în Revoluția din 1821 au ruinat și mai mult așezământul. Între 1832-1858, stareț al sfântului locaș a fost învățatul arhimandrit Eufrosin Poteca. După secularizarea averilor mănăstirești (1863), mănăstirea Gura Motrului a devenit simplă enorie a parohiei Gura Motrului. În 1892, un incendiu mistuie mare parte din catapeteasma bisericii (din lemn de tei, aurită). După mai multe reparații, în 1943, mănăstirea se redeschide, devenind așezământ pentru călugărițe. În 1960, ca urmare a aplicării Decretului nr. 410/1958, au fost date afară din obștea monahală aproape toate maicile. Chiar și așa, în perioada 1981-1989, Mitropolia Olteniei a executat o serie de lucrări de restaurare. În 1990, sfântul locaș se redeschide ca așezământ pentru călugări.

Harta

